

Usmernenie

k prijímaciemu konaniu, jazykovej príprave, zápisu na štúdium, uzavretiu ubytovacej zmluvy, systému tútorstva, zdravotnému poisteniu a zdravotnej starostlivosti zahraničných študentov na slovenských vysokých školách

Cieľom tohto usmernenia je poskytnúť vysokým školám spoločný postup pre prijímacie konanie, jazykovú prípravu, zápis na štúdium, uzavretie ubytovacej zmluvy, systém tútorstva a poskytovanie informácií o zdravotnom poistení a zdravotnej starostlivosti zahraničných študentov na študijných programoch uskutočňovaných v slovenskom jazyku na slovenských vysokých školách. Predmetné usmernenie má odporúčací charakter a kladie dôraz na maloletých zahraničných študentov najmä ukrajinskej národnosti. Maloletí vysokoškolskí študenti sú študenti do 18 rokov.

Prijímacie konanie a jazyková príprava

V prípade študentov, ktorí maturovali zo slovenského jazyka nie je nutné predkladať ďalšie dokumenty preukazujúce dostatočnú znalosť slovenského jazyka. Pri osobách, ktoré absolvovali nematuritnú skúšku zo slovenského jazyka odporúčame, aby predložili certifikát preukazujúci úroveň ovládania slovenského jazyka (ďalej len „certifikát“) alebo potvrdenie o absolvovaní kurzu slovenského jazyka (ďalej len „potvrdenie“).

Odporúča sa, aby bol certifikát alebo potvrdenie vydané slovenskou jazykovou školou, ktorá je zapísaná v sieti škôl a školských zariadení Slovenskej republiky, alebo vysokou školou v Slovenskej republike, ktorá organizuje alebo uskutočňuje jazykovú alebo odbornú prípravu k štúdiu na vysokej škole.

Certifikáty a potvrdenia vydané cudzou krajinou, ani certifikáty a potvrdenia, ktoré vydávajú slovenské jazykové školy, ktoré nepatria do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky, alebo nie sú organizované alebo uskutočňované vysokou školou by nemali byť akceptované.

Odporúčame, aby maturitné vysvedčenie, certifikát alebo potvrdenie uchádzač predkladal vysokej škole do dátumu doručenia rozhodnutia o prijatí na štúdium, prípadne ako súčasť prihlášky na štúdium na vysokej škole. Ak uchádzač maturitné vysvedčenie, certifikát alebo potvrdenie do tohto dátumu nepredloží, mal by absolvovať prijímacie konanie zo slovenského jazyka.

Odporúčané minimálne kritérium na prijatie zahraničného uchádzača na študijný program uskutočňovaný v slovenskom jazyku je znalosť slovenského jazyka na úrovni A2, pričom odporúčané optimálne kritérium je znalosť slovenského jazyka na úrovni B1 a vyššie.

- 1) Ak uchádzač predloží maturitné vysvedčenie, certifikát alebo potvrdenie znalosti slovenského jazyka na úrovni A2, prípadne preukáže na prijímacom konaní znalosť slovenského jazyka na úrovni A2, preukázal dostatočné jazykové znalosti potrebné na zápis na štúdium. S cieľom podpory úspešného absolvovania štúdia odporúčame, aby vysoká škola takémuto

študentovi ponúkla po zápise v prvom semestri bakalárskeho stupňa štúdia možnosť jazykovej prípravy. Nie je nutné, aby jazykovú prípravu zabezpečovala priamo vysoká škola. Odporúčame zdieľať kapacity vysokých škôl a v prípade vysokých škôl so sídlom v rovnakom meste alebo regióne poskytovať jazykovú prípravu spoločne.

- 2) Po absolvovaní jazykovej prípravy by mal uchádzač absolvovať test zo slovenského jazyka. Ak v tomto teste nedosiahne uchádzač minimálnu úroveň B1, odporúčame, aby vysoká škola ponúkla uchádzačovi ďalšiu jazykovú prípravu.
- 3) Ak uchádzač predloží certifikát alebo potvrdenie znalosti slovenského jazyka na úrovni A1, prípadne preukáže počas prijímacieho konania znalosť slovenského jazyka na úrovni A1, vysoká škola by mala takéhoto uchádzača prijať iba podmienene. Odporúčame, aby vysoká škola zabezpečila, resp. odporučila takémuto uchádzačovi jazykovú prípravu v časovom období od podmieneného prijatia do zápisu na štúdium. Minimálna odporúčaná doba výuky slovenského jazyka pre takéhoto uchádzača je 180 vyučovacích hodín po dobu 3 mesiacov.
- 4) Po absolvovaní jazykovej prípravy by mal podmienene prijatý uchádzač absolvovať pred zápisom na štúdium test zo slovenského jazyka. Ak v tomto teste nedosiahne uchádzač úroveň vyššiu ako A1, neodporúčame vysokej škole takéhoto uchádzača zapísať na štúdium. Ak podmienene prijatý uchádzač dosiahne v teste úroveň A2, odporúčame, aby vysoká škola ponúkla takémuto uchádzačovi v 1. semestri bakalárskeho stupňa štúdia možnosť jazykovej prípravy.
- 5) Vzhľadom na problémy s úspešným vykonávaním akademických skúšok z dôvodu jazykovej bariéry, a taktiež s cieľom podporiť zotrvanie zahraničných študentov na slovenských vysokých školách odporúčame, aby vysoké školy zabezpečili takú jazykovú prípravu študentov, aby pred ukončením 1. ročníka títo zahraniční študenti preukázali znalosť slovenského jazyka minimálne na úrovni B1.

Zápis na štúdium

Nakoľko maloletý zahraničný uchádzač nemá na území Slovenskej republiky plnú spôsobilosť na právne úkony, musí sa na zápis dostaviť v sprievode zákonného zástupcu, prípadne s fyzickou osobou splnomocnenou zákonným zástupcom. Splnomocnená osoba musí predložiť plnomocenstvo (príloha č. 1). Ak sú obaja rodičia maloletého študenta nažive, sú známi a sú oprávnení vykonávať rodičovské práva a povinnosti v plnom rozsahu, mali by byť splnomocniteľom obaja spoločne.

Pravosť podpisu zákonného zástupcu na plnomocenstve musí byť úradne alebo notársky osvedčená na území Slovenskej republiky, prípadne v zahraničí (osvedčenie pravosti podpisu zákonného zástupcu prostredníctvom príslušného orgánu), alebo overená elektronickou formou pomocou overenia digitálneho podpisu od dodávateľa služby s dostatočným zabezpečením overenia identity zákonného zástupcu (napr. prostredníctvom SMS kódu).

Vzhľadom na potrebu osvedčenia pravosti podpisu na plnomocenstve je vhodné, aby v prípade maloletých uchádzačov vysoká škola vyžadovala zápis na štúdium prezenčne. Maloletý uchádzač a jeho zákonný zástupca alebo ním splnomocnená osoba vysokej školy preukazuje svoju totožnosť dokladom totožnosti. V prípade potreby podpisu doplnkových dokumentov pre ďalšie potenciálne úkony (napr. potvrdenie o spracúvaní osobných údajov, súhlas s vyhotovovaním fotografií a pod.) odporúčame vysokej škole predložiť na podpis túto dokumentáciu zákonnému zástupcovi alebo splnomocnenej osobe počas zápisu uchádzača na štúdium.

Ak vysoká škola ponúka zápis na štúdium iba online formou, v takomto prípade by mal byť maloletý zahraničný uchádzač zapísaný na štúdium len podmienene. Riadny zápis uchádzača na štúdium by mala vysoká škola vykonať, až keď sa uchádzač najneskôr 1. októbra daného roka fyzicky dostaví v sprievode zákonného zástupcu, prípadne s fyzickou osobou splnomocnenou zákonným zástupcom. Splnomocnená osoba musí predložiť plnomocenstvo (príloha č. 1).¹

Vysoká škola by mala viesť zoznam maloletých zahraničných študentov s kontaktnými údajmi na ich zákonných zástupcov a splnomocnené osoby. V prípade vylúčenia maloletého zahraničného študenta zo štúdia je vysoká škola povinná bezodkladne informovať zákonného zástupcu alebo ním splnomocnenú osobu.

Odporúča sa, aby vysoká škola zriadila pohotovostnú službu, ktorú bude môcť v prípade akútnej potreby telefonicky kontaktovať Polícia SR, prípadne orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Pohotovostná služba následne informuje zákonného zástupcu maloletého zahraničného študenta alebo ním splnomocnenú osobu. Spracúvanie osobných údajov zákonného zástupcu alebo ním splnomocnenej osoby vysokou školou je nevyhnutné na ochranu života a zdravia dieťaťa.

Uzatvorenie zmluvy o ubytovaní

Nakoľko maloletý zahraničný uchádzač nemá na území Slovenskej republiky plnú spôsobilosť na právne úkony, musí sa na proces uzatvárania zmluvy o ubytovaní dostaviť v sprievode zákonného zástupcu, prípadne s fyzickou osobou splnomocnenou zákonným zástupcom. Splnomocnená osoba musí predložiť plnomocenstvo (príloha č. 1).

Pravosť podpisu zákonného zástupcu na plnomocenstve musí byť úradne alebo notársky osvedčená na území Slovenskej republiky, prípadne v zahraničí (osvedčenie pravosti podpisu zákonného zástupcu prostredníctvom príslušného orgánu), alebo overená elektronickou formou pomocou overenia digitálneho podpisu od dodávateľa služby s dostatočným zabezpečením overenia identity zákonného zástupcu (napr. prostredníctvom SMS kódu).

Maloletý uchádzač a jeho zákonný zástupca alebo ním splnomocnená osoba vysokej školy preukazuje svoju totožnosť dokladom totožnosti. V prípade potreby podpisu doplnkových dokumentov pre ďalšie potenciálne úkony (napr. potvrdenie o spracúvaní

¹ Vzor plnomocenstva, ktorý tvorí Prílohu č. 1 zohľadňuje obsah formuláru vypracovaného Radou notárstiev Európskej únie (CNUE), dostupného tu: <https://enn-rne.eu/crossCheckUkrainianChildren#>

osobných údajov, súhlas s vyhotovovaním fotografií a pod.) odporúčame ubytovaciemu zariadeniu predložiť na podpis túto dokumentáciu splnomocnenej osobe počas procesu uzatvárania zmluvy o ubytovaní.

V prípade vylúčenia maloletého zahraničného študenta z ubytovacieho zariadenia, vysoká škola je o tejto skutočnosti povinná bezodkladne informovať zákonného zástupcu alebo ním splnomocnenú osobu.

System tutorstva (Buddy system)

Odporúčame vysokej škole zaviesť podporný program, ktorého úlohou je zlepšenie začleňovania zahraničných študentov do vysokoškolského prostredia vysokej školy za pomoci tutorov. Tutor (Buddy) môže byť pracovník školy, plnoletý študent, alebo člen organizácie prípadne inštitúcie s vysokým kreditom dôvery, ktorý prešiel odborným školením. Tutor pomáha novoprijatému študentovi so začlenením sa do vysokoškolského prostredia.

Odporúčame, aby bol každému zahraničnému študentovi v 1. roku štúdia po zápise na vysokú školu pridelený tutor. Na základe rozhodnutia vysokej školy môže mať tutor vo svojej gescii viacero študentov. Maximálna odporúčaná norma na 1 tútora je 10 študentov.

Odporúčame, aby plnoletému študentovi bol pridelený tutor po dobu najmenej 1 semestra a maloletému zahraničnému študentovi po dobu do dovŕšenia osemnásteho roku života, najmenej však po dobu 1 semestra.

Tutor má za úlohu podporovať adaptáciu zahraničného študenta pri štúdiu a pobyte na Slovensku, udržiavať s prideleným študentom osobný kontakt, sledovať jeho pokroky, pomáhať s riešením úradných záležitostí, problémových situácií a podobne.

Odporúča sa, aby tutor podával periodicky vysokej škole správu o spolupráci s prideleným študentom. Rozsah a časový harmonogram podávania správy určí vysoká škola.

V odôvodnených prípadoch, akými sú neochota k spolupráci s tutorom zo strany študenta, ukončenie komunikácie, prejavy rizikového správania (agresivita, požívanie návykových látok, sebapoškodzovanie, depresia a pod.), podozrenie z kriminálneho správania alebo disciplinárneho previnenia a pod., odporúčame, aby tutor podal vysokej škole správu bezodkladne.

Vysoká škola môže tútora za jeho služby odmeniť, a to napríklad formou štipendií – ak sú tútori študenti alebo formou osobného príplatku – ak sú tútori zamestnanci.

Zdravotné poistenie a zdravotné ošetrovanie

Všetci zahraniční študenti študujúci na území Slovenskej republiky musia mať v zmysle platnej právnej úpravy uzatvorené zdravotné poistenie platné na území Slovenskej republiky. Zahraniční študenti predkladajú dokument o zdravotnom poistení na cudzineckej polícii. Nakoľko si niektorí zahraniční študenti po tejto kontrole zdravotné poistenie rušia, prípadne sa im zdravotné poistenie zruší automaticky (napr.

zmenou statusu z dočasného útočiska na status prechodného pobytu) odporúčame, aby najneskôr v deň zápisu na vysokú školu zahraničný uchádzač predložil doklad o platnom zdravotnom poistení aj vysokej škole. Ak študent nepredloží doklad o zdravotnom poistení, odporúčame, aby vysoká škola upozornila zahraničného študenta na riziká spojené so stratou zdravotného poistenia.

Zdravotne poistení sú študenti z členských krajín Európskej únie, zmluvných štátov Dohody o Európskom hospodárskom priestore a občania Švajčiarskej konfederácie. Takíto študenti musia predložiť európsky preukaz zdravotného poistenia.

Študenti z krajín, ktoré nepatria do Európskej únie, medzi štáty Dohody o Európskom hospodárskom priestore a nie sú občanmi Švajčiarskej konfederácie sa riadia § 111, ods. 1 písm. d) zákona 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Takíto študenti sú poistení ak:

- 1) majú poskytnuté dočasné útočisko (takzvaní „odídenci“) v súvislosti s prebiehajúcim ozbrojeným konfliktom na Ukrajine. Rozsah zdravotnej starostlivosti je upravený zákonom č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov. Študenti so statusom odídencu musia predložiť doklad o poskytnutí dočasného útočiska vydaný Migračným úradom MV SR;
- 2) majú uzatvorené komerčné zdravotné poistenie na území Slovenskej republiky. V takomto prípade by študenti mali predložiť doklad o komerčnom zdravotnom poistení;
- 3) majú uzatvorené zdravotné poistenie v zahraničí. V takomto prípade odporúčame vysokej škole upovedomiť študenta o možnej povinnosti úhrady nákladov za zdravotné úkony z vlastných zdrojov a následnom preplatení úkonov v zahraničnej poisťovni na vlastnú žiadosť. Takíto študenti by mali predložiť doklad o zdravotnom poistení uzatvorenom v zahraničí, ktoré bude platné na celom území členských štátov Schengenu a po celú dobu jeho pobytu. Odporúčaná výška poistného krytia je minimálne 30 000 EUR.

Odporúčame, aby vysoká škola upovedomila maloletého zahraničného študenta, že jeho zákonný zástupca musí maloletého zahraničného študenta sprevádzať na všetky lekárske vyšetrenia, inak mu nemusí byť poskytnutá iná ako neodkladná zdravotná starostlivosť.